

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/64/2015
Identifikačné číslo spisu: 2212010508
Dátum vydania rozhodnutia: 30.03.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2212010508.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom 30. marca 2017 v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Štefana Harabina, v trestnej veci proti obvinenému T. K... C..., pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. d/ Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Ladislava Pongrácza, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 25. novembra 2014, sp. zn. 3 To 117/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného T. K. - **É. s a o d m i e t a.**

Odôvodnenie

Okresný súd Dunajská Streda (v poradí druhým) rozsudkom z 11. júna 2014, sp. zn. 1 T 167/2012, uznal obvineného za vinného zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. d/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. na skutkovom základe, že :

dňa 31. júla 2011 v čase okolo 19.30 hod. v obci F., okres M., po predchádzajúcej slovnej hádke sa rozbehol na S. K., ktorý stál na ulici pred rodinným domom súpisného čísla XXX, posotil poškodeného S. K., následkom čoho poškodený spadol na zem, pričom utrpel zranenia, a to podpavučinový krvný výron pravej spánkovo-temenno-záhlavnej oblasti, zakrvácanie ložisko v pravom čelnom laloku s okolitým opuchom, ktorý výron pod tvrdou plenu vľavo v záhlaví, pomliaždenie pľúc obojstranne, presun stredočiarových štruktúr doľava a pomliaždenie pľúc obojstranne, ktoré bolo spôsobené pádom na oblasť ľavého záhlavia na zem a následne po páde došlo k presunu mozgového tkaniva a pretrhnutiu drobných cievok a zakrvácaniu do popísaných častí mozgového tkaniva, podľa znaleckého posudku z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvie chirurgia, bolo zistené, že uvedené zranenia si vyžadujú dĺžku liečenia nad 6 týždňov a s tým spojenú PN z dôvodu kontrolných CT vyšetrení, pričom v bežnom živote bol obmedzený bolesťami pri pohybe v krčnej chrbtici, prítomné zhoršenie pamäti v zmysle zabúdania, ďalej musel dodržiavať telesné šetrenie, vyvarovať sa zvýšenému tlaku v hlave, vyvarovať sa predklonu a záklonu hlavy, z dôvodu pretrvávania nálezu je poškodený naďalej PN, pričom podľa znaleckého posudku intenzita útoku nemusela byť silná.

Za to súd obvinenému podľa § 157 ods. 2 Tr. zák. pri použití § 41 ods. 1 Tr. zák. uložil úhrnný trest odňatia slobody v trvaní osemnásť mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. bol obvinenému výkon trestu podmiennečne odložený a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určená skúšobná doba tridsať mesiacov.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvineného zviazal na náhradu škody poškodenému S. K., a to vo výške 4999 Eur titulom bolestného a 1649 Eur titulom vyúčtovania odmeny splnomocnenca. Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. bol poškodený odkázaný so zvyškom nároku na občianskoprávne konanie.

Na podklade odvolania obvineného Krajský súd v Trnave (v poradí druhým) uznesením z 25. novembra 2014, sp. zn. 3 To 117/2014, podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom obhajcu dovolanie, v ktorom uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., teda že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia spočívajúceho v absentujúcej aplikácii ustanovenia o nutnej obrane podľa § 25 Tr. zák.

V bližšom odôvodnení dovolania inter alia poukázal na skutkový dej ustálený súdmi nižších stupňov zdôrazniac pritom, že poškodený bol mimoriadne agresívny a fyzicky zaútočil na neho i jeho rodinu (manželku a ich dvojmesačné dieťa), a to opakovane, a poukázal aj na znalecký posudok MUDr. H., podľa ktorého zranenia poškodeného mohli byť spôsobené pádom na zem a intenzita útoku nemusela byť silná. Podľa názoru obvineného bolo jeho konanie v súlade s § 25 Tr. zák., pričom nebolo ani neprimerané, a to s ohľadom na jeho spôsob - išlo o útok opitého a mimoriadne agresívneho človeka, ktorého nevedela udržať ani jeho matka, s ohľadom na miesto - skutok sa stal pred rodinným domom obvineného, kde poškodený nemal čo hľadať, pretože býva v inej ulici, čas - skutok sa stal počas skorého letného večera, k okolnostiam týkajúcim sa osoby útočníka - poškodený bol v stave opitosti, ktorú si privodil sám a táto nemôže byť na ujmu obvineného, a k okolnostiam týkajúcim sa osoby obrancu - obvinený v spoločnosti svojej manželky a maloletého dieťaťa nachádzajúc sa pred svojím domom mal strach o zdravie svojej rodiny. Obvinený v danej situácii nemohol reagovať inak na útok, tak isto by reagoval každý, aby ochránil seba a svoju rodinu.

Vzhľadom na uvedené navrhol zrušiť rozhodnutie súdu prvého i druhého stupňa, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo, a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie prejednanie v potrebnom rozsahu.

Rovnopis dovolania obvineného bol v zmysle § 376 Tr. por. doručený na vyjadrenie ostatným stranám konania.

K dovolaniu sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Dunajská Streda, ktorá uviedla, že tvrdenia obvineného sú účelové, nakoľko zabezpečený znalecký posudok vyjadrujúci vznik zranenia poškodeného sotením, s poukazom na obsah výpovede znalca, vyjadrenia v lekárskejších správach a vykonané výsluchy svedkov vo vzájomnej súvislosti v dostatočnej miere preukazujú vznik zranení a spáchanie skutku obvineným. V priebehu celého trestného konania obvinený mohol predkladať dôkazy na svoju obhajobu, pričom toto svoje právo aj uplatňoval, avšak skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní a súdy sa nestotožnili s jeho tvrdeniami, nemožno považovať za nesprávne právne posúdenie skutku. Súd po vykonaní, previerke a vyhodnotení zabezpečených dôkazov zistil, že dôkazy obsahujú relevantné informácie, teda zistil skutkový stav dôležitý pre rozhodnutie. Celé trestné stíhanie pritom prebiehalo v súlade s procesným predpisom. Zistený skutok bol správne právne posúdený, ide o konanie trestnoprávneho charakteru naplňajúce všetky znaky trestného činu, preto neexistujú žiadne skutočnosti pre uplatnený dovolací dôvod. Správnosť postupu okresného súdu potvrdil navyše aj krajský súd. Dôvody dovolania uvádzané obvineným predstavujú len námietku voči zistenému skutkovému stavu, na ktoré dovolací súd nemôže prihliadať. V dovolacom konaní totiž nie je možné skúmať dôkazné úvahy, ktorými súd dospel ku skutkovým zisteniam, nakoľko nemožno skúmať správnosť a úplnosť zisteného

skutku.

Vzhľadom na uvedené prokurátorka navrhla dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Poškodený S. K. prostredníctvom svojho splnomocnenca JUDr. E. vo svojom vyjadrení k dovolaniu poukázal na to, že podstatou uplatneného dovolacieho dôvodu nie je súhlas či nesúhlas s vykonaným dokazovaním ani revízia skutkových zistení. Zdôraznil, že obvinený sa rozbehol k nemu a napadol ho, nie naopak, čo potvrdila aj jeho manželka a neskôr výpoveď zmenila. Skutočnosť, že obvinený ho udrel do oblasti nosa, mal potvrdiť aj práv. T. N., ktorý po skutku spisoval úradný záznam podpísaný aj samotným obvineným. Znalec z odboru zdravotníctva rovnako uviedol, že pád mohol byť spôsobený aj úderom a intenzita útoku nemusela byť silná. Napokon k osobe obvineného uviedol, že ide o profesionálneho bojovníka kontaktných zápasov len s obmedzenými pravidlami, pri ktorých je treba značnú mieru agresivity, preto by mu nikdy nebol rovnocenným súperom, aj keby nebol v stave opitosti. V závere poukázal na to, že dodnes má po údajnom odstrčení trvalé následky na zdraví (závrate, bolesti hlavy a iné).

Na základe uvedeného navrhol dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Vyjadrenie prokurátorky a poškodeného bolo doručované obvinenému a jeho obhajcovi (I. ÚS 355/2015).

Obvinený využil svoje právo vyjadriť sa a poukázal na to, že dovolanie možno podať proti rozhodnutiu súdu, ktorým zamietol opravný prostriedok, nie proti rozsudku prvostupňového súdu, čo bolo v jeho prípade splnené. Dovolanie sa opiera o správny dovolací dôvod, nakoľko posudzovanou otázkou má byť oprávnenosť a nutnosť obrany obvineného proti útoku poškodeného, t. j. právne posúdenie veci, preto nesúhlasil s tým, že dovolanie je neodôvodnené a že bol namietaný skutkový stav.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie proti napadnutému právoplatnému rozhodnutiu je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/, § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, ods. 2 Tr. por. i obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por., nakoľko je zrejme, že dovolací dôvod nie je daný.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejavy stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojím charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, pričom viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka predovšetkým vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.).

Dovolateľ namietal dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia;

správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku a použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia je pochybenie súdu pri aplikácii práva na skutok, ktorý bol zistený a v potrebnom rozsahu objasnený, a to v takej intenzite, že to zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného (a contrario § 371 ods. 5 Tr. por.). O nesprávnu právnú aplikáciu práva ide najmä vtedy, ak bol skutok v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, hoci o trestný čin v tomto prípade nešlo, alebo ak išlo o iný trestný čin, než ten, ktorý sa nachádza v právnej vete napadnutého rozhodnutia, teda ak skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný (podradený) pod nesprávnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom takáto nesprávna subsumpcia bola v neprospech obvineného (teda spravidla pôjde o prísnejšie trestnú skutkovú podstatu). V tejto súvislosti však treba podotknúť, že dovolací súd pri preskúmaní uvedeného dovolacieho dôvodu nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku, čo je explicitne vyjadrené i v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ veta za bodkočiarkou Tr. por. Zabezpečiť správnosť a úplnosť skutkových zistení a následne ustáliť skutok je vecou súdu prvého, prípadne druhého stupňa, a dovolací súd už nie je oprávnený zistený skutok skúmať ani prehodnocovať, ale musí ho ako správny prezumovať a vychádzať z neho. Rovnako to platí o dôkazoch vykonaných súdmi nižšieho stupňa a ich hodnotení, ktoré sú predpokladom pre ustálenie skutkových záverov.

Podľa § 25 ods. 1 Tr. zák. čin inak trestný, ktorým niekto odvracia priamo hroziaci alebo trvajúci útok na záujem chránený týmto zákonom, nie je trestným činom.

Podľa § 25 ods. 2 Tr. zák. nejde o nutnú obranu, ak obrana bola celkom zjavne neprimeraná útoku, najmä k jeho spôsobu, miestu a času, okolnostiam vzťahujúcim sa k osobe útočníka alebo k osobe obrancu.

Po preskúmaní veci najvyšší súd nezistil také pochybenia, ktoré by znamenali naplnenie dôvodov dovolania. Z vymedzenia skutku tak, ako bol ustálený súdom prvého stupňa a ako je vymedzený po jeho úprave v skutkovej vete, je jednoznačné, že je prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. d/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a že obvinený naplnil skutkové podstaty oboch trestných činov tak, ako sú vymedzené v Trestnom zákone, teda k nesprávnej aplikácii práva zo strany súdov nedošlo. Rozhodnutie súdu prvého stupňa i súdu odvolacieho sú v tomto zmysle plne v súlade so zákonom.

Pokiaľ ide o posúdenie konania obvineného v kontexte ustanovenia § 25 Tr. zák. ako konania v nutnej obrane, dovolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym názorom krajského súdu vysloveného v napadnutom rozhodnutí. Zároveň dodáva, že zo skutkového stavu ustáleného súdmi nižšieho stupňa (ktorý dovolací súd už nemôže preskúmať, len z neho vychádzať) je zřejmé, že obvinený nekonal v nutnej obrane, keď sa po predchádzajúcej slovnej hádke rozbehol na poškodeného, posotil ho tak, že spadol na zem, a spôsobil mu tým ťažkú ujmu na zdraví. Konanie poškodeného spočívajúce v útoku na obvineného nebolo súčasťou ustáleného skutkového stavu. Súd prvého stupňa po prvotnom zrušení a vrátení veci odvolacím súdom doplnil dokazovanie v tom smere, či poškodený predstavoval pre obvineného hroziace nebezpečenstvo, a z výpovedí jednotlivých svedkov (Z. K., E. K., Z. Q.) vyplynulo, že nepredstavoval. Z výpovedí bolo jednoznačne ustálené, že poškodený bol značne pod vplyvom alkoholu, pričom nebol schopný ani samostatnej chôdze, teda bol v stave, ktorý vylučoval také nebezpečenstvo pre obvineného, aby tento bol nútený konať spôsobom predpokladaným v ustanovení § 25 Tr. zák. Dovolací súd poznamenáva, že o nutnú obranu nemohlo v danom prípade ísť ani s ohľadom na § 25 ods. 2 Tr. zák., keďže táto pri zohľadnení spôsobu, miesta a času, okolností vzťahujúcich sa k osobe útočníka i k osobe obrancu, nemohla byť ani primeraná prípadnému útoku.

Z uvedeného je zřejmé, že v rozsahu námietok obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí ako nedôvodné odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.